

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

**«ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ
ВІДНОСИНАХ»**

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 29 «Міжнародні відносини»
спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»
освітня програма «Міжнародні відносини та регіональні студії»
вид дисципліни за вибором
факультет міжнародних економічних відносин та туристичного
бізнесу

Укладач: к.е.н., доц. Кучечук Л.В.

1. Навчальний контент

Розділ 1. Методологічні та теоретичні засади дослідження інтеграційних процесів та міждержавних об'єднань у сучасному світі.

Тема 1. Категорія інтеграції у сучасних міжнародних відносинах. Передумови розвитку і етапи становлення інтеграційних процесів.

Вступ. Предмет, цілі та завдання дисципліни. Категорії міжнародного співробітництва і інтеграції у сучасних міжнародних відносинах. Міждержавні об'єднання, організації та інтеграційні угруповання – особливості співвідношення різних форм міжнародного співробітництва. Поняття інтеграції та інтеграційного процесу. Види інтеграції. Економічна і політична інтеграція: особливості співвідношення. Етапи розвитку інтеграційних об'єднань. Характеристика основних етапів інтеграції, механізми прийняття та реалізації рішень на його різних стадіях. Рівні інтеграції. Зовнішні і внутрішні чинники розвитку інтеграційних процесів. Позитивні і негативні наслідки розвитку інтеграційних процесів у сучасному світі. Проблема і співвідношення суверенітету та наднаціональності у діяльності інтеграційних об'єднань. Міжнародна інтеграція і зовнішня політика держави.

Тема 2. Роль та місце інтеграції в сучасних міжнародних відносинах.

Вплив процесів глобалізації та регіоналізації на розвиток інтеграційних процесів та об'єднань. Поняття регіону у сучасних міжнародних відносинах. Поняття регіоналізму і регіоналізації у міжнародних відносинах. Відкритий і закритий регіоналізм, їхнє співвідношення з процесами інтеграції. Причини і передумови посилення інтеграційних процесів на сучасному етапі розвитку міжнародних відносин.

Тема 3. Глобалізація як процес всесвітньої інтеграції та уніфікації.

Поняття глобалізації. Глобалістика як наука. Теоретики глобалізації (Д.Белл, Л.Браун, М.Месарович, І.Валлерстайн, Е.Тофлер, У.Хармен, Д.Медоуз, Ф.Фукуяма, Зб.Бжезинський, Х.Ортега-і-Гассет, К. Кумар та ін.). Витоки та етапи глобалізації. Зрушення у світовій та міжнародній політиці під впливом глобалізації. Диференціація країн світу: лідери та аутсайтери. Обмеженість національного суверенітету. Агенти глобалізації: ТНК, ТНБ, світові держави. Сфери глобалізації: виробництво, торгівля, технології, політика, наука, культура та ін. Глобальний світовий порядок. Глобальні проблеми сучасності.

Тема 4. Міжнародні організації як форми інтеграційних процесів.

Сутність поняття «міжнародної організації» та її основні ознаки. Чинники, що обумовлюють утворення міжнародних організацій. Історія виникнення та етапи формування та розвитку системи міжнародних організацій. Порядок утворення міжнародних організацій. Класифікація міжнародних організацій. відносин. Міжнародне значення утворення ООН. Цілі і принципи ООН. Членство в ООН. Структура ООН. Процедура і правила голосування в Раді Безпеки і

Генеральній Асамблеї. Організація економічного співробітництва й розвитку (ОЕСР). Міжнародна організація праці (МОП). Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки й культури (ЮНЕСКО). Світова туристична організація (ЮНВТО). Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ). Світова організація торгівлі (СОТ). Сучасна система міжнародних валютно-кредитних організацій. Міжнародний валютний фонд (МВФ). Організація Північноатлантичного договору (НАТО).

Розділ 2. Інтеграційні процеси в регіонах світу.

Тема 5. Становлення і розвиток інтеграційних процесів у Європі.

Еволюція інтеграційних процесів у Європі у XX- на поч. XXI ст.. Зародження і розвиток інтеграційних проектів у Європі на прикладі ЄС. Регіоналізація і розвиток інтеграційних процесів у різних регіонах Європи. Північна і Західна Європа у сучасних інтеграційних процесах. Особливості взаємодії держав в рамках Північного співробітництва, розвиток співробітництва держав Балтії. Залучення держав Центрально-Східної і Південної Європи до загальноєвропейських інтеграційних процесів. Реалізація проектів ЦІ, Вишеградської четвірки та ін. Нейтралітет і інтеграція у зовнішній політиці держав Європи. Інтеграція як метод подолання конфліктних ситуацій і криз у Південно-Східній Європі. Розвиток інтеграційних процесів на пострадянському просторі.

Тема 6. Америка у сучасних інтеграційних процесах.

Історичний розвиток і еволюція підходів до співробітництва держав Латинської Америки у XX ст.. – поч. XXI ст.. Розвиток інтеграції в Латинській Америці у 60-80 х. рр. XX ст. Становлення і діяльність ЛАІ, ЛАВТ, та ін. регіональних інтеграційних об'єднань. Перегляд підходів до розвитку латиноамериканської інтеграції у постбіполярний період. Причини і передумови розвитку інтеграційних процесів у регіоні. Вплив зовнішніх чинників на інтеграційні процеси в регіоні. Ідейно-концептуальні засади розвитку інтеграції іbero-американських держав. Підходи провідних держав регіону до розвитку інтеграції на американському континенті. Бразилія та Аргентина у процесах співробітництва в Латинській Америці. Центральноамериканські держави у інтеграційних процесах. Особливості інтеграції держав Південного конусу. Розвиток інтеграційних процесів у Північній Америці. Створення НАФТА. Роль та місце США у розвитку інтеграційних процесів у Північній та Латинській Америці. Проекти міжамериканської інтеграції: пропозиції США та їх альтернатива.

Тема 7. Історія і сучасний стан інтеграційних процесів в Азії.

Передумови становлення і причини розвитку інтеграційних процесів в Азії. Історичний розвиток та регіоналізація міжнародних відносин в Азії. Особливості регіональних та субрегіональних комплексів азіатських країн. Теоретичні підходи представників азіатських держав до проблем і перспектив, форм, методів і напрямів розвитку інтеграції. Особливості формування і функціонування інтеграційних об'єднань держав Близького Сходу. Розвиток міжарабської інтеграції. Напрями діяльності і перспективи функціонування інтеграційних об'єднань арабських країн (ЛАД,

РСАДПЗ ті ін.). Особливості підходів держав регіону Південно-Східної Азії до розвитку інтеграції. Роль зовнішніх факторів у розвитку інтеграційних процесів в регіоні. Вплив економічних, релігійних, етнічних чинників на розвиток співробітництва держав ПСА у рамках інтеграційних проектів. Середній Схід у сучасних інтеграційних процесах. Позиція провідних держав регіону щодо розвитку інтеграції у регіоні. Становлення і діяльність інтеграційних об'єднань держав регіону (АСЕАН, СЕАТО та ін.).

Тема 8. Австралія та Океанія у сучасних інтеграційних процесах. Передумови і фактори поглиблення співробітництва Австралії, Нової Зеландії та Океанії. Участь держав регіону у проектах фінансово-економічного характеру. Основні напрями і проекти співробітництва держав Океанії.

Тема 9. Інтеграційні процеси на Африканському континенті.

Історичні підвалини та чинники розвитку інтеграції в Африці. Регіоналізація африканських держав, особливості формування та характеристика комплексів регіональних і субрегіональних відносин. Вплив провідних світових держав на розвиток співробітництва держав Африки. Основні форми і напрями розвитку інтеграційних процесів у регіоні. Проекти загально-африканської інтеграції. Проблеми і перспективи реалізації. Основні напрями діяльності інтеграційних об'єднань африканських держав регіонального та субрегіонального рівня (ЕКОВАС, КОМЕСА, САДК та ін.). Основні проблеми сучасності у діяльності регіональних організацій африканських держав. Позиція провідних африканських держав щодо поглиблення інтеграції.

Тема 10. Участь України в інтеграційних процесах: проблеми та перспективи.

Європейський вибір як головний вектор зовнішньої політики України. Інституційно-правові основи співробітництва України і ЄС. Угода про партнерство та співробітництво між Європейськими співтовариствами і Україною. План дій Україна – ЄС. «Східне партнерство». Угода про асоціацію між Україною та ЄС. Перспективи розвитку відносин між Україною та ЄС. Позитиви інтеграції України в ЄС для України та Євросоюзу. Взаємозв'язок європейської інтеграційної стратегії та внутрішніх перетворень в Україні. Співпраця між Україною та ЄС у сферах економіки, політики, права, екології, культури. Надання Україні статусу кандидата на вступ до ЄС. Підтримка країн світу для України під час воєнної агресії РФ.

Базова література:

1. Євроінтеграція України в системі міжнародної економічної інтеграції : навчальний посібник / І. Ю. Матюшенко, С. В. Беренда, В. В. Резніков. Х. :ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 504 с.
2. Європейська та євроатлантична інтеграція: навч. посібник / видання 2-ге / [О.В. Баула, Т.В. Божидарнік, Т.М. Вісіна, Н.М. Галазюк, О.М. Зелінська, О.Я. Кравчук, П.Я. Кравчук, Л.В. Корольчук, О.М. Лютак, Т.Л. Никитюк, Л.В. Савош, О.А. Урбан] за заг. ред. О.М. Лютак. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. 376 с.
3. Міжнародна інтеграція: навч. посіб. / І.В. Артьомов, В.Д.Бакуменко, О.М.Ващук, та ін. Ужгород: Ліра, 2009. 472 с.

4. Світові інтеграційні процеси в умовах трансформації міжнародних систем / під ред. Л.Д.Чекаленко. К.: Дипломатична академія при МЗС України. 2013. 628 с.
5. Трансформація міжнародних економічних відносин в епоху глобалізації: колективна монографія / кол. авт.; за ред. проф. А. П. Голікова, проф. О. А. Довгаль. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 347 с.
6. Asian Economic Integration Report 2021 URL: <https://www.adb.org/sites/default/files/publication/674421/asian-economic-integration-report-2021.pdf>
7. European integration. The origins and growth of the European Community (Fourth edition) Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities 1995. 80 p.
8. Earl F.H. North American Economic Integration URL: <http://ctrc.sice.oas.org/geograph/north/Fry.pdf>
9. Keating M. Regions and the Convention on the Future of Europe. South European Politics and Society. 2004. № 9(1). P. 192-207.
10. Marinov E. The history of African integration – a gradual shift from political to economic goals URL: https://www.researchgate.net/publication/303548370_The_History_of_African_Integration_-_A_Gradual_Shift_from_Political_To_Economic_Goals

Допоміжна література

1. Артёмов І.В. Транскордонне співробітництво в євроінтеграційній стратегії України: монографія. Ужгород: Ліра, 2009. 520 с.
2. Артёмов І.В., Ващук О.М. Євро регіональне співробітництво України: проблеми і перспективи: навч. посіб. Ужгород: Гражда, 2013. 498 с.
3. Барановський Ф.В. Європейська інтеграція та демократичний розвиток України: концептуальний аналіз взаємовпливу: моногр. Луганськ: Елтон-2, 2007. 407 с.
4. Матвієнко Р.О. Регіональна парадигма суспільного розвитку: сутність, зміст, роль і значення. Актуальні проблеми економіки. 2013. № 7 (145). С. 130-137
5. Міжнародні організації: підручник / За ред. В.В. Копійки; кер. авт. кол. В. М. Матвієнко. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: ВПЦ "Київський університет", 2015. 873 с.
6. Міжнародні організації: навчальний посібник. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2014. 120 с
7. Україна в міжнародних організаціях : підручник Л.: Львівський університет імені І. Франка, 2014. 156 с.
8. Футало Ю.Р. Дефініція інтеграції як чинника розвитку національної економіки. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Сер.: Економіка. 2016. Вип. 1. С. 76–80.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, інше методичне забезпечення

1. НАФТА URL: <https://www.naftamexico.net/>
2. КАРИКОМ URL: <https://caricom.org/>

3. МЕРКОСУР URL: <https://www.mercosur.int/>
4. Рада Європи URL: <http://www.coe.int>
5. Європейський Союз URL: www.europa.eu.int
6. Інститут Євро-Атлантичного співробітництва. URL: <http://www.ieac.org.ua>
7. ООН URL: www.un.org/ або // www.unsystem.org
8. МОП URL:: www.ilo.org
9. НАТО URL:: www.nato.int
10. ОБСЄ URL: www.osce.org
11. СОТ URL: www.wto.org
12. АСЕАН URL: <http://www.asean.org>
13. ЮНЕСКО URL: <http://www.unesco.org>
14. ЮНВТО URL: <https://www.unwto.org/>
15. Міжнародний валютний фонд URL: <http://www.imf.org/>
16. Інформаційний сайт Великої вісімки (G-7) URL: <http://www.g7.utoronto.ca/>
17. Офіційний сайт «G-20» URL: <http://www.g20.org/>
18. Світовий банк URL: <http://www.worldbank.org>
19. Шанхайська організація співробітництва URL: <http://www.sectesco.org>
20. Рада Європи в Україні URL: <http://www.coe.kiev.ua/>
21. Україна – НАТО URL: <http://www.ukraine-nato.gov.ua>

1.2. Дистанційний курс Куччук Л.В. «Інтеграційні процеси в сучасних міжнародних відносинах» режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5745>

2. Плани практичних(семінарських) занять, завдання для лабораторних робіт, самостійної роботи:

План семінарських (практичних) занять:

Розділ 1. Методологічні та теоретичні засади дослідження інтеграційних процесів та міждержавних об'єднань у сучасному світі.

Заняття 1. Категорія інтеграції у сучасних міжнародних відносинах. Передумови розвитку і етапи становлення інтеграційних процесів. (семінар – 2 год.)

План семінару / Питання для обговорення

1. Основні підходи до визначення поняття «інтеграція».
2. Об'єктивні та суб'єктивні передумови інтеграційних процесів у контексті глобалізації.
3. Види інтеграційних процесів у сучасному світі.
4. Характеристика основних етапів інтеграції, механізми прийняття та реалізації рішень на його різних стадіях.
5. Рівні інтеграції.
6. Зовнішні і внутрішні чинники розвитку інтеграційних процесів.
7. Позитивні і негативні наслідки розвитку інтеграційних процесів у сучасному світі.
8. Проблема і співвідношення суверенітету та наднаціональності у діяльності інтеграційних об'єднань.
9. Міжнародна інтеграція і зовнішня політика держави.

**Заняття 2. Роль та місце інтеграції в сучасних міжнародних відносинах. Глобалізація як процес всесвітньої інтеграції та уніфікації.
(семінар – 2 год.)**

План семінару / Питання для обговорення

1. Регіон як проміжний рівень територіальної організації публічної влади: поняття, ознаки, види.
2. Регіоналізація як політико-правове явище та процес перерозподілу владних повноважень: поняття, напрямки, види.
3. Регіоналізація і децентралізація: співвідношення понять.
4. Регіоналізм як елемент сучасного конституціоналізму. Європейський та азіатський регіоналізм.
5. Негативний та позитивний вплив глобалізації.
6. Антиглобалістський рух.
7. Зрушення у світовій та міжнародній політиці під впливом глобалізації.
8. Сутність глобальних проблем людства та шляхи їх вирішення.

**Заняття 3. Міжнародні організації як форми інтеграційних процесів.
(семінар – 2 год.)**

План семінару / Питання для обговорення

1. ООН як провідна міжнародна організація
2. Організація економічного співробітництва й розвитку ОЕСР;
3. Міжнародна агенція з атомної енергії (МАГАТЕ);
4. Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки й культури (ЮНЕСКО).
5. Світова туристична організація (ЮНВТО).
6. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ).
7. Світова організація торгівлі (СОТ).
8. Міжнародний валютний фонд (МВФ).
9. Організація Північноатлантичного договору (НАТО).
10. Конференція ООН з торгівлі й розвитку (ЮНКТАД). Продовольча й сільськогосподарська організація (ФАО);
11. Світова продовольча програма (СПП);
12. Міжнародний фонд сільськогосподарського розвитку (МФСР);
13. Міжнародна морська організація (ІМО);
14. Міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО);

Розділ 2. Інтеграційні процеси в регіонах світу.

**Заняття 4.. Становлення і розвиток інтеграційних процесів у Європі.
(семінар – 2 год.)**

План семінару / Питання для обговорення

1. Еволюція інтеграційних процесів у Європі у XX- на поч. XXI ст.
2. Зародження і розвиток інтеграційних проектів у Європі на прикладі ЄС.
3. Регіоналізація і розвиток інтеграційних процесів у різних регіонах Європи.
4. Північна і Західна Європа у сучасних інтеграційних процесах.
5. Особливості взаємодії держав в рамках Північного співробітництва, розвиток

співробітництва держав Балтії.

6. Залучення держав Центрально-Східної і Південної Європи до загальноєвропейських інтеграційних процесів.
7. Розвиток інтеграційних процесів на пострадянському просторі.

Заняття 5. Америка у сучасних інтеграційних процесах. (семінар – 2 год.)

План семінару / Питання для обговорення

1. Історичний розвиток і еволюція підходів до співробітництва держав Латинської Америки у XX ст. – поч. XXI ст.
2. Розвиток інтеграції в Латинській Америці у 60-80 х. рр. XX ст.
3. Причини і передумови розвитку інтеграційних процесів у регіоні. Вплив зовнішніх чинників на інтеграційні процеси в регіоні.
4. Підходи провідних держав регіону до розвитку інтеграції на американському континенті.
5. Бразилія та Аргентина у процесах співробітництва в Латинській Америці.
6. Центральноамериканські держави у інтеграційних процесах.
7. Створення НАФТА.
8. Роль та місце США у розвитку інтеграційних процесів у Північній та Латинській Америці.
9. Проекти міжамериканської інтеграції: пропозиції США та їх альтернатива.

Заняття 6. Історія і сучасний стан інтеграційних процесів в Азії. (семінар – 2 год.)

План семінару / Питання для обговорення

1. Передумови становлення і причини розвитку інтеграційних процесів в Азії.
2. Історичний розвиток та регіоналізація міжнародних відносин в Азії.
3. Особливості формування і функціонування інтеграційних об'єднань держав Близького Сходу. Розвиток міжарабської інтеграції.
4. Напрями діяльності і перспективи функціонування інтеграційних об'єднань арабських країн (ЛАД, РСАДПЗ ті ін.).
5. Особливості підходів держав регіону Південно-Східної Азії до розвитку інтеграції.
6. Середній Схід у сучасних інтеграційних процесах.
7. Позиція провідних держав регіону щодо розвитку інтеграції у регіоні.
8. Становлення і діяльність інтеграційних об'єднань держав регіону (АСЕАН, СЕАТО та ін.).

Заняття 7. Австралія та Океанія у сучасних інтеграційних процесах. Інтеграційні процеси на Африканському континенті. (семінар – 2 год.)

План семінару / Питання для обговорення

1. Передумови і фактори поглиблення співробітництва Австралії, Нової Зеландії та Океанії.
2. Участь держав регіону Австралії та Океанії у проектах фінансово-економічного характеру.

3. Основні напрями і проекти співробітництва держав Океанії.
4. Історичні підвалини та чинники розвитку інтеграції в Африці.
5. Вплив провідних світових держав на розвиток співробітництва держав Африки.
6. Основні форми і напрями розвитку інтеграційних процесів у Африканському регіоні.
Проекти загально-африканської інтеграції.
7. Основні напрями діяльності інтеграційних об'єднань африканських держав регіонального та субрегіонального рівня (ЕКОВАС, КОМЕСА, САДК та ін.).
8. Позиція провідних африканських держав щодо поглиблення інтеграції.

Заняття 8. Участь України в інтеграційних процесах: проблеми та перспективи. (семінар – 2 год.)

План семінару / Питання для обговорення

1. Європейський вибір як головний вектор зовнішньої політики України.
2. Інституційно-правові основи співробітництва України і ЄС.
3. Угода про партнерство та співробітництво між Європейськими співтовариствами і Україною.
4. Угода про асоціацію між Україною та ЄС.
5. Перспективи розвитку відносин між Україною та ЄС. Позитиви інтеграції України в ЄС для України та Євросоюзу.
6. Співпраця між Україною та ЄС у сферах економіки, політики, права, екології, культури.
7. Надання Україні статусу кандидата на вступ до ЄС.
8. Підтримка країн світу для України під час воєнної агресії РФ.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Самостійно підготувати відповіді на питання: 1. Основні підходи до визначення поняття «інтеграція». 2. Об'єктивні та суб'єктивні передумови інтеграційних процесів у контексті глобалізації. 3. Види інтеграційних процесів у сучасному світі. 4. Характеристика основних етапів інтеграції, механізми прийняття та реалізації рішень на його різних стадіях. 5. Рівні інтеграції. 6. Зовнішні і внутрішні чинники розвитку інтеграційних процесів. 7. Позитивні і негативні наслідки розвитку інтеграційних процесів у сучасному світі. 8. Проблема і співвідношення суверенітету та наднаціональності у діяльності інтеграційних об'єднань. 9. Міжнародна інтеграція і зовнішня політика держави.	5
2	Самостійно підготувати відповіді на питання: 1. Регіон як проміжний рівень територіальної організації	2

	публічної влади: поняття, ознаки, види. 2. Регіоналізація як політико-правове явище та процес перерозподілу владних повноважень: поняття, напрямки, види. 3. Регіоналізація і децентралізація: співвідношення понять. 4. Регіоналізм як елемент сучасного конституціоналізму. Європейський та азіатський регіоналізм.	
3	Підготувати доповіді та презентації на наступні теми: 1. Негативний та позитивний вплив глобалізації. 2. Антиглобалістський рух. 3. Зрушення у світовій та міжнародній політиці під впливом глобалізації. 4. Сутність глобальних проблем людства та шляхи їх вирішення (на вибір)	2
4	Підготувати доповіді та презентації на наступні теми: 1. ООН як провідна міжнародна організація 2. Організація економічного співробітництва й розвитку ОЕСР; 3. Міжнародна агенція з атомної енергії (МАГАТЕ); 4. Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки й культури (ЮНЕСКО). 5. Світова туристична організація (ЮНВТО). 6. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ). 7. Світова організація торгівлі (СОТ). 8. Міжнародний валютний фонд (МВФ). 9. Організація Північноатлантичного договору (НАТО). 10. Конференція ООН з торгівлі й розвитку (ЮНКТАД). Продовольча й сільськогосподарська організація (ФАО); 11. Світова продовольча програма (СПП); 12. Міжнародний фонд сільськогосподарського розвитку (МФСР); 13. Міжнародна морська організація (ІМО); 14. Міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО);	5
5	Самостійно підготуватися до опитування за наступними питаннями: 1. Які основні угоди регулюють європейську інтеграцію? 2. Які причини викликали європейську інтеграцію? Чому була створена Рада Європи (1949 рік)? 3. Які основні положення Паризького договору (1951 рік)? Які основні угоди були укладені в процесі створення Європейського Співтовариства? 4. Що означають процеси розширення і поглиблення? 5. Наведіть основні етапи на шляху до Європейського Союзу (Єдиний Європейський Акт (1986 рік), Маастрихтський договір (1992 рік)) 6. Які чотири свободи та три стовпа ЄС? Надайте їм характеристику 7. Охарактеризуйте політику розширення ЄС з моменту створення і до теперішнього часу? 8. Якими були початки і етапи економічної та валютної	5

	інтеграції в ЄС? Яким був шлях до спільного ринку? 9. Які основні положення Договору про Європейське Економічне Співтовариство (1957 р., Римський договір)? 10. Охарактеризуйте створення Економічного та Валютного Союзу і створення Європейської Валютної Системи. 11. Наведіть характеристику третього етапу створення Економічного та Валютного Союзу: введення євро, інтеграція фінансових ринків, подолання фінансової кризи 2008–2009 роки. 12. Який механізм роботи Європейського Союзу? Охарактеризуйте інституціональний трикутник: функції і взаємодія Ради ЄС, Європарламенту та Єврокомісії. 13. Які внутрішня структура, правові основи функціонування, функції і організація роботи Європейську Раду як вищий політичний орган ЄС? 14. Які внутрішня структура, правові основи функціонування, функції організація роботи Європейського Парламенту? 15. У чому призначення, завдання і функції Уповноваженого з прав людини (Омбудсмена) Європейського Парламенту? 16. У чому полягає розподіл функцій між Європейською Радою і Європейським Парламентом? 17. Які внутрішня структура, правові основи функціонування, функції і організація роботи Ради Європейського Союзу?	
6	Підготувати доповіді та презентації на наступні теми: 1. Центральноамериканський спільний ринок (ЦАСР); 2. Центральноамериканська система інтеграції (ЦАСІ); 3. Субрегіональна Андська група; 4. Спільний ринок країн півдня Америки (МЕРКОСУР); 5. Карибське Співтовариство (КАРИКОМ); 6. Північноамериканська зона вільної торгівлі (НАФТА).	5
7	За допомогою рекомендованої літератури та лекційного матеріалу, Internet-ресурсів, вивчити питання теми та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття.	5
8	За допомогою рекомендованої літератури та лекційного матеріалу, Internet-ресурсів, вивчити питання теми та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття.	2
9	Підготувати доповіді та презентації на наступні теми: 1. Економічне співтовариство країн Центральної Африки (ЕКОЦАС); 2. Економічне співтовариство країн Східної та Південної Африки, (КОМЕСА); 3. Східноафриканське економічне співтовариство; 4. Економічне співтовариство країн Західної Африки (ЕКОВАС); 5. Співтовариство країн на південь від Сахари; 6. Союз арабських країн Магриба;	5

	7. Співтовариство по розвитку країн Південної Африки.	
10	За допомогою рекомендованої літератури та лекційного матеріалу, Internet-ресурсів, вивчити питання теми підготуватися до написання есе.	2
11	Підготовка до поточного контролю за всіма темами курсу	4
	Разом	42

3. Питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти, для контрольних робіт передбачених навчальним планом:

Індивідуальне завдання: не передбачене навчальним планом.

Завдання поточного контролю:

1. Скільки країн зараз об'єдналися у ЄС?

- A. 12
- B. 15
- C. 27
- D. 31

2. Яка з названих організацій належить до військових блоків?

- A. НАТО
- B. МАГАТЄ
- C. ВООЗ
- D. ЄС

3. Яка країна увійшла до НАТО у 2017 році:

- A. Болгарія;
- B. Чорногорія;
- C. Албанія;
- D. Молдова.

4. Між країнами ЄС діє Шенгенська угода. Угода набула чинності у 1995 році. Вона –

- A. скасовує контроль за пересуванням товарів;
- B. скасовує паспортно-митний контроль;
- C. створює єдине громадянство;
- D. вводить єдину валюту

5. Яка з представлених міжнародних організацій опікується проблемами регіональної безпеки у Європі:

- A. ШОС;
- B. ОАД;
- C. АНЗЮС;
- D. TIAR;
- E. Е. ОБСЄ.

6. Іспанія та Португалія стали членами ЄС у :

- A. 1981 році
- B. 1986 році
- C. 1995 році
- D. 2007 році

7. Перший крок до створення сучасного Євросоюзу був зроблений у

- A. 1965 році
- B. 1951 році
- C. 1949 році
- D. 1971 році

4.Завдання підсумкового контролю (письмових залікових робіт):

Питання до заліку:

- 1.Основні підходи до визначення поняття «інтеграція».
2. Об'єктивні та суб'єктивні передумови інтеграційних процесів у контексті глобалізації.
3. Види інтеграційних процесів у сучасному світі.
4. Характеристика основних етапів інтеграції, механізми прийняття та реалізації рішень на його різних стадіях.
5. Рівні інтеграції.
6. Зовнішні і внутрішні чинники розвитку інтеграційних процесів.
7. Позитивні і негативні наслідки розвитку інтеграційних процесів у сучасному світі.
8. Проблема і співвідношення суверенітету та наднаціональності у діяльності інтеграційних об'єднань.
- 9.Міжнародна інтеграція і зовнішня політика держави.
- 11.Регіон як проміжний рівень територіальної організації публічної влади: поняття, ознаки, види.
- 12.Регіоналізація як політико-правове явище та процес перерозподілу владних повноважень: поняття, напрямки, види.
- 13.Регіоналізація і децентралізація: співвідношення понять.
- 14.Регіоналізм як елемент сучасного конституціоналізму. Європейський та азіатський регіоналізм.
- 15.Негативний та позитивний вплив глобалізації.
16. Антиглобалістський рух.
- 17.Зрушення у світовій та міжнародній політиці під впливом глобалізації.
18. Сутність глобальних проблем людства та шляхи їх вирішення.
- 19.Регіон як проміжний рівень територіальної організації публічної влади: поняття, ознаки, види.
- 20.Регіоналізація як політико-правове явище та процес перерозподілу владних повноважень: поняття, напрямки, види.
- 21.Регіоналізм як елемент сучасного конституціоналізму. Європейський та азіатський регіоналізм.
22. Негативний та позитивний вплив глобалізації.
23. Антиглобалістський рух.
- 24.Зрушення у світовій та міжнародній політиці під впливом глобалізації.

25. Сутність глобальних проблем людства та шляхи їх вирішення.
26. ООН як провідна міжнародна організація
27. Організація економічного співробітництва й розвитку ОЕСР;
28. Міжнародна агенція з атомної енергії (МАГАТЕ);
29. Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки й культури (ЮНЕСКО).
30. Світова організація торгівлі (СОТ).
31. Міжнародний валютний фонд (МВФ).
32. Організація Північноатлантичного договору (НАТО).
33. Конференція ООН з торгівлі й розвитку (ЮНКТАД). Продовольча й сільськогосподарська організація (ФАО);
34. Еволюція інтеграційних процесів у Європі у XX- на поч. XXI ст.
35. Зародження і розвиток інтеграційних проектів у Європі на прикладі ЄС.
36. Регіоналізація і розвиток інтеграційних процесів у різних регіонах Європи.
37. Північна і Західна Європа у сучасний інтеграційних процесах.
38. Особливості взаємодії держав в рамках Північного співробітництва, розвиток співробітництва держав Балтії.
39. Залучення держав Центрально-Східної і Південної Європи до загальноєвропейських інтеграційних процесів.
40. Розвиток інтеграційних процесів на пострадянському просторі.
41. Передумови становлення і причини розвитку інтеграційних процесів в Азії.
42. Історичний розвиток та регіоналізація міжнародних відносин в Азії.
43. Особливості формування і функціонування інтеграційних об'єднань держав Близького Сходу. Розвиток міжарабської інтеграції.
44. Особливості підходів держав регіону Південно-Східної Азії до розвитку інтеграції.
45. Середній Схід у сучасних інтеграційних процесах.
46. Позиція провідних держав регіону щодо розвитку інтеграції у регіоні.
47. Становлення і діяльність інтеграційних об'єднань держав регіону (АСЕАН, СЕАТО та ін.).
48. Історичний розвиток і еволюція підходів до співробітництва держав Латинської Америки у XX ст. – поч. XXI ст.
49. Розвиток інтеграції в Латинській Америці у 60-80 х. рр. XX ст.
50. Підходи провідних держав латиноамериканського регіону до розвитку інтеграції на континенті.
51. Бразилія та Аргентина у процесах співробітництва в Латинській Америці.
52. Центральноамериканські держави у інтеграційних процесах.
53. Створення НАФТА.
54. Роль та місце США у розвитку інтеграційних процесів у Північній та Латинській Америці.
55. Передумови і фактори поглиблення співробітництва Австралії, Нової Зеландії та Океанії.
56. Участь держав регіону Австралії та Океанії у проектах фінансово-економічного характеру.
57. Основні напрями і проекти співробітництва держав Океанії.

58. Історичні підвалини та чинники розвитку інтеграції в Африці.
59. Вплив провідних світових держав на розвиток співробітництва держав Африки.
60. Основні форми і напрями розвитку інтеграційних процесів у Африканському регіоні. Проекти загально-африканської інтеграції.
61. Основні напрями діяльності інтеграційних об'єднань африканських держав регіонального та субрегіонального рівня (ЕКОВАС, КОМЕСА, САДК та ін.).
62. Європейський вибір як головний вектор зовнішньої політики України.
63. Інституційно-правові основи співробітництва України і ЄС.
64. Угода про партнерство та співробітництво між Європейськими співтовариствами і Україною. Угода про асоціацію між Україною та ЄС.
65. Перспективи розвитку відносин між Україною та ЄС.
66. Співпраця між Україною та ЄС у сферах економіки, політики, права, екології, культури.
67. Надання Україні статусу кандидата на вступ до ЄС.

1. Приклад залікового завдання:

ЗАЛІКОВЕ ЗАВДАННЯ №1

1. Охарактеризуйте розвиток інтеграції в Латинській Америці у 60-80 х. рр. XX ст. (15 балів)
2. Охарактеризуйте зовнішні і внутрішні чинники розвитку інтеграційних процесів. (15 балів)
3. Тести. (10 балів)

Приклад тестів:

1. Скільки країн включає в себе ОПЕК:
A. 12
B. 15
C. 17

У разі настання/подовження дії обставин непереборної сили здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти екзамен в тестовій формі (білет містить 40 тестових завдань, здобувач одержує 1 бали за кожну вірну відповідь) дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Інтеграційні процеси в сучасних міжнародних відносинах» режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5745>

